

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2023 m. spalio 18 d.
(OR. en, bg)

Tarpinstitucinė byla:
2020/0011(NLE)

13190/23
ADD 1

SOC 624
EMPL 445
SAN 528
GENDER 184
ANTIDISCRIM 164
FREMP 248
ILO 10

PRANEŠIMAS DĖL „A“ PUNKTO

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui (COREPER I) / Tarybai
Dalykas:	Pasiūlymas dėl TARYBOS SPRENDIMO, kuriuo valstybės narės įgaliojamos dėl Europos Sąjungos interesų ratifikuoti 2019 m. Tarptautinės darbo organizacijos konvenciją Nr. 190 dėl smurto ir priekabiavimo – Austrijos, Bulgarijos, Čekijos, Vengrijos ir Lietuvos pareiškimai

Rengiantis 2023 m. spalio 23 d. įvyksiančiam Tarybos (žemės ūkis ir žuvininkystė) posėdžiui, delegacijoms pridedami Austrijos, Bulgarijos, Čekijos, Vengrijos ir Lietuvos pareiškimai pirmiau nurodyta tema. Šie pareiškimai bus įtraukti į Tarybos posėdžio protokolą.

AUSTRIJOS PAREIŠKIMAS

1. Iš esmės Austrija pabrėžia savo teisinę nuomonę, kad Tarybos sprendimas, kuriuo valstybių narių prašoma ratifikuoti atitinkamą tarptautinę konvenciją, nenustato pareigos.
2. ES valstybės narės yra savarankiškos TDO narės. Ratifikavimo pareiga prieštarauja trišalio valdymo principui, įtvirtintam TDO konstitucijoje ir 1976 m. TDO konvencijoje (Nr. 144), kurią ratifikavo visos ES valstybės narės.
3. Austrija atkreipia dėmesį į Europos Komisijos patikinimą, kad ji susilaikys nuo teisinių veiksmų prieš valstybes nares, pasirinkusias konvencijos neratifikuoti.

BULGARIJOS RESPUBLIKOS PAREIŠKIMAS

„Bulgarijos Respublika žmogaus teisių propagavimui ir apsaugai teikia itin didelę svarbą. Šalis yra ir toliau bus pasiryžusi vykdyti savo įsipareigojimus žmogaus teisių srityje, be kita ko, kovoti su smurtu ir priekabiavimu darbo vietoje.

2018 m. Bulgarijos Respublikos Konstitucinis Teismas priėmė sprendimą, kuriame teigiama, kad Europos Tarybos konvencijoje dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo (toliau – Stambulo konvencija) propaguojamos su sąvoka „socialinė lytis“ (angl. *gender*) susijusios teisinės koncepcijos, kurios yra nesuderinamos su pagrindiniais Bulgarijos Respublikos Konstitucijos principais. Be to, 2021 m. Konstitucinis Teismas plačiau paaiškino, kad Konstitucijoje vartojama sąvoka „biologinė lytis“ (angl. *sex*) nacionalinės teisinės tvarkos kontekste galėtų būti suprantama tik biologine prasme (kaip reiškianti vyrus ir moteris).

Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) konvencijos Nr. 190 1 straipsnio 1 dalies b punkte numatyta apsauga tiek dėl „biologinės lyties“, tiek dėl „socialinės lyties“, o tai, atsižvelgiant į minėtus Konstitucinio Teismo sprendimus, verčia abejoti jos atitiktimi Bulgarijos Konstitucijai, taigi ir šalies gebėjimui ją ratifikuoti. Todėl Bulgarijos Respublika **nepritaria Tarybos sprendimui, kuriuo valstybių narių prašoma ratifikuoti 2019 m. Tarptautinės darbo organizacijos Konvenciją dėl smurto ir priekabiavimo (Nr. 190)**, nes jo atžvilgiu esama teisinio netikrumo, ar juo sukuriamą pareigą ratifikuoti, ar ne.

Bulgarijos Respublika taip pat yra susirūpinusi dėl to, kad šio sprendimo priėmimas galėtų pakenkti valstybių narių kompetencijai nepriklausomai nuspręsti susisaistyti ar ne šia Konvencija pagal TDO konstituciją, o tai savo ruožtu galėtų pakenkti valstybių narių pozicijai derybose dėl būsimų TDO konvencijų ir rekomendacijų, apimančių klausimus, kurie patenka į valstybių narių ir Sąjungos pasidalijamosios kompetencijos sritį, priėmimo.“

ČEKIJOS PAREIŠKIMAS

Čekija nori priminti savo poziciją, kurią ne kartą yra pareiškusi derybose dėl dabartinių ir ankstesnių Tarybos sprendimų, kuriais ES valstybėms narėms leidžiama, jos yra raginamos arba įgaliojamos ratifikuoti Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) konvencijas ir protokolus. Čekija šiuos Tarybos sprendimus nuosekliai aiškino kaip priemones, kuriomis nenustatoma pareiga ratifikuoti atitinkamas tarptautines konvencijas. Priešingai, tie sprendimai laikomi priemonėmis, sudarančiomis palankesnes ratifikavimo sąlygas, kartu laikantis ir visapusiškos pagarbos ES valstybėms narėms kaip nepriklausomoms TDO narėms principo. Atsižvelgiant į tai, kiekviena ES valstybė narė išlaiko diskreciją pradėti ratifikavimo procesą, remdamasi tik savo nacionaliniu sprendimų priėmimu, ir jai netaikomos priemonės, susijusios su Sutarties pažeidimais.

Čekija pabrėžia, kad turi būti aiškus patvirtinimas, kuris leistų ES valstybėms narėms savo nacionalinėje jurisdikcijoje TDO konvenciją Nr. 190 dėl smurto ir priekabiavimo ratifikuoti savanoriškai. Be šios prielaidos ir atsižvelgiant į tai, kad 2023 m. liepos 19 d. Nuolatinių atstovų komiteto posėdyje nebuvo aiškaus teisinio išaiškinimo, Čekija negali pritarti Tarybos sprendimui, kuriuo valstybės narės įgaliojamos ratifikuoti 2019 m. Tarptautinės darbo organizacijos konvenciją dėl smurto ir priekabiavimo (Nr. 190), ir susilaiko balsuojant.

Čekija atkreipia dėmesį į Komisijos ne kartą pareikštus teiginius (ir palankiai juos vertina), kad reikia išlaikyti esamą su šiuo ir visais ankstesniais Tarybos sprendimais susijusią praktiką ir kad ji nesiims veiksmų, jog užtikrintų, kad ES valstybės narės ratifikuotų TDO konvencijas.

VENGRIJOS PAREIŠKIMAS

Vengrija, atsižvelgdama į derybų metu Tarybos Teisės tarnybos pateiktas rekomendacijas, norėtų pakartoti savo teisinę nuomonę, jog tam, kad valstybės narės galėtų ratifikuoti 2019 m. Tarptautinės darbo organizacijos konvenciją dėl smurto ir priekabiavimo (Nr. 190) (toliau – TDO konvencija Nr. 190), nėra teisinės būtinybės priimti Tarybos sprendimą, nes Konvencijos atžvilgiu jokia išimtinė ES kompetencija nenustatyta. Pažymime, kad šią išvadą *de facto* patvirtina ir septynių valstybių narių, kurios jau ratifikavo Konvenciją, veiksmai.

Nedarant poveikio tam, kas išdėstyta pirmiau, Vengrija taip pat atkreipia dėmesį į daugelį Komisijos žodinių pareiškimų, jog ji nesiims veiksmų, kad užtikrintų, jog valstybės narės ratifikuotų Konvenciją, net jei šiuo klausimu būtų priimtas Tarybos sprendimas.

Galiausiai Vengrija apgailestaudama atkreipia dėmesį į procedūrą, pagal kurią buvo priimtas minėtas Tarybos sprendimas. Šiuo atžvilgiu primename, kad 2023 m. gegužės 31 d. posėdyje Nuolatinių atstovų komitetas nusprendė rekomenduoti Tarybai patvirtinti į jos posėdžio protokolą įtrauktiną pareiškimą, kuriame Taryba pažymi, kad reikiama kvalifikuota balsų dauguma siūlomam Tarybos sprendimui priimti negali susidaryti. Tenka apgailestauti, kad į Nuolatinių atstovų komiteto posėdžio išvadas nebuvo atsižvelgta.

LIETUVOS PAREIŠKIMAS

1. Atsižvelgdama į nusistovėjusią Europos Komisijos praktiką, susijusią su ankstesniais Tarybos sprendimais dėl Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) konvencijų ir protokolų, Lietuva pritaria pasiūlymui dėl Tarybos sprendimo, kuriuo valstybės narės prašomos ratifikuoti 2019 m. TDO konvenciją Nr. 190 dėl smurto ir priekabiavimo.
2. Lietuva yra tvirtai įsitikinusi, kad šio Tarybos sprendimo priėmimas padės užtikrinti, kad visos ES valstybės narės veiktų vieningai, parems būsimų konvencijų tikslus ir atliks svarbų vaidmenį TDO trišaliame organui jas priimančiam.
3. Tuo pat metu Lietuva supranta ir pabrėžia derybų metu išreikštą poziciją, kad šis ir ankstesni Tarybos sprendimai neįpareigoja ratifikuoti atitinkamos tarptautinės konvencijos, kadangi ES valstybės narės yra savarankiškos TDO narės, o šis Tarybos sprendimas Europos Sąjungoje turi atitikti Bendrijos *acquis*.